

Fylgiskjal II.

Samþykkt nr. 161 um heilsugæslu á vinnustöðum.

Allsherjarþing Alþjóðavinnuástandastofnunarinnar, sem kom saman til 71. þingsetu sinnar í Genf 7. júní 1985 eftir kvaðningu stjórnar Alþjóðavinnuástandastofnunarinnar,

minnst þess að eitt af hlutverkum Alþjóðavinnuástandastofnunarinnar samkvæmt stofnskrá hennar er að vernda launafólk fyrir veikindum, sjúkdómum og slysum af völdum starfsþess,

minnst ákvæða gildandi alþjóðavinnuástandastofnunarinnar og -tillagna sem þetta mál varða og þá einkum tillögu um heilsuvernd á vinnustöðum frá 1953, tillögu um heilsugæslu á vinnustöðum frá 1959, Samþykktar um vernd og fyrirgreiðslu til handa trúnaðarmönnum verkamanna á vinnustað frá 1971 og Samþykktar og tillögu um öryggi og heilbrigði við vinnu og starfsumhverfi frá 1981, sem liggja til grundvallar stefnumörkun og framkvæmdum í hverju landi,

hefur samþykkt tiltekna ábendingar um heilsugæslu á vinnustöðum, sem er fjórða mál á dagskrá þessa þings, og

þar sem þingið hefur ákveðið að þessar ábendingar skuli gerðar í formi alþjóðasamþykktar, gerir þingið í dag, 26. júní 1985, eftirfarandi samþykkt sem nefnist Samþykkt um heilsugæslu á vinnustöðum, 1985:

I. KAFLI

Stefna stjórnvalda.

1. gr.

Í þessari samþykkt tekur

- a. hugtakið „heilsugæsla á vinnustöðum“ til þeirrar þjónustu sem einkum er ætlað að vera til forvarnar og til að veita atvinnurekanda, starfsmönnum og trúnaðarmönnum þeirra ráð um það:
 - i. hvað gera þarf til að skapa og viðhalda öruggu og heilsusamlegu umhverfi sem stuðli að sem bestri líkamlegri og andlegri heilsu við vinnu;
 - ii. hvernig laga má störf að hæfileikum starfsmanna þannig að þau miðist við líkamlega og andlega heilsu þeirra;
- b. hugtakið „trúnaðarmenn launafólks“ til þeirra manna sem hafa hlotið viðurkenningu sem slíkir samkvæmt lögum eða venjum landsins.

2. gr.

Sérhvert aðildarríki skal móta, framkvæma og endurskoða reglulega samræmda stefnu, sem nær til alls landsins, í heilsugæslu á vinnustöðum og skal í þeim efnum miða við ástand og venjur í landinu og hafa samráð við samtök atvinnurekenda og launafólks þar sem þau eru fyrir hendi.

3. gr.

1. Sérhvert aðildarríki skuldbindur sig til að efla smám saman heilsugæslu fyrir allt launafólk, m.a. það sem starfar hjá hinu opinbera og framleiðslusamvinnufélögum, svo og í öllum greinum atvinnulífs og öllum fyrirtækjum. Þær ráðstafanir sem gerðar eru skulu vera fullnægjandi og við hæfi miðað við þær hættur sem hinum tilteknu framkvæmdum eru samfara.

2. Ef ekki er unnt að koma við heilsugæslu án tafar í öllum fyrirtækjum skal aðildarríki gera áætlanir um að stofna til slíkrar þjónustu í samráði við hlutaðeigandi samtök atvinnurekenda og launafólks þar sem þau eru fyrir hendi.
3. Aðildarríki skal, í fyrstu skýrslu sinni um framkvæmd samþykktarinnar, sem lögð er fram samkvæmt ákvæðum 22. greinar stofnskrár Alþjóðavinnuálastofnunarinnar, tilgreina hvaða ráðstafanir hafa verið gerðar samkvæmt ákvæðum 2. töluliðar þessarar greinar og gefa í síðari skýrslum yfirlit yfir það hvernig til hefur tekist um framkvæmd slíkra ráðstafana.

4. gr.

Hlutaðeigandi stjórnvöld skulu hafa samráð um það við samtök atvinnurekenda og launafólks, þar sem þau eru fyrir hendi, hvað gera skuli til þess að fullnægja ákvæðum þessarar samþykktar.

II. KAFLI

Hlutverk heilsugæslu.

5. gr.

Án þess að dregið sé úr ábyrgð sérhvers atvinnurekanda á heilsu og öryggi launafólks í þjónustu hans og með fullu tilliti til þess að launafólkið eigi hlutdeild í ráðstöfunum sem gerðar eru til að tryggja heilsugæslu og öryggi á vinnustöðum, skal heilsugæslan gegna eftirtöldum hlutverkum eftir því sem er hæfilegt og viðeigandi miðað við þær hættur sem eru samfara hinu tiltekna starfssviði:

- a. að finna og meta þá þætti á vinnustað sem stofna heilsu starfsmanna í hættu;
- b. að hafa eftirlit með þeim þáttum á vinnustað og í vinnuháttum sem kunna að hafa áhrif á heilsu starfsmanna, svo sem hreinlætisáðstöðu, matstofum og húsnæði, þar sem atvinnurekandi leggur slíkt til;
- c. að gefa ráð um áætlanir og skipulagningu vinnu, þ.m.t. hönnun vinnustaða, val, viðhald og ástand véla og annarra tækja og efnis sem notað er við vinnuna;
- d. að taka þátt í áætlanagerð til endurbóta á vinnuháttum, svo og í prófun og mati á nýjum tækjum með tilliti til áhrifa þeirra á heilsu manna;
- e. að gefa ráð um heilsugæslu, öryggi og hreinlæti, svo og um vinnuvistfræði og einstaklingsbundinn og sameiginlegan varnarbúnað;
- f. að fylgjast með heilsu launafólks hvað við kemur störfum þess;
- g. að stuðla að því að starfið sé lagað að starfsmanninum;
- h. að leggja sitt af mörkum til endurmenntunar launafólks,
- i. að aðstoða við upplýsingaöflun, þjálfun og fræðslu um heilsugæslu, hreinlæti og vinnuvistfræði;
- j. að skipuleggja skyndihjálp og neyðarhjálp;
- k. að taka þátt í greiningu vinnuslysa og atvinnusjúkdóma.

III. KAFLI

Skipulagning.

6. gr.

Ráðstafanir skal gera til að koma á fót heilsugæslu:

- a. með setningu laga eða reglugerða; eða
- b. með heildarsamkomulagi eða með þeim hætti öðrum sem hlutaðeigandi atvinnurekendur og launafólk samþykkja; eða
- c. með hverjum þeim hætti öðrum sem hlutaðeigandi stjórnvöld hafa samþykkt að höfðu samráði við samtök atvinnurekenda og launafólks.

7. gr.

1. Heilsugæslu á vinnustöðum má skipuleggja sem þjónustu innan eins fyrirtækis eða sem sameiginlega þjónustu fyrir mörg fyrirtæki, eftir því sem henta þykir.
2. Eftirtaldir aðilar geta skipulagt heilsugæsluna og fer það eftir aðstæðum og venjum í hverju landi:
 - a. hlutaðeigandi fyrirtæki eða hópar fyrirtækja;
 - b. stjórnvöld eða opinberar þjónustustofnanir;
 - c. almannatryggingastofnanir;
 - d. hver sá annar aðili sem til þess hefur fengið heimild hlutaðeigandi stjórnvalds;
 - e. einhverjir hinna ofangreindu aðila í samvinnu.

8. gr.

Atvinnurekandi, launafólk og trúnaðarmenn þess, þar sem þeir eru fyrir hendi, skulu hafa samvinnu um og taka þátt í skipulagningu og framkvæmdum við heilsugæsluna, eftir því sem við verður komið.

IV. KAFLI

Rekstraraðstæður.

9. gr.

1. Heilsugæslan ætti að vera alhliða samkvæmt lögum og venjum í hverju landi. Hvaða starfsmenn eru ráðnir til hennar ræðst af því hvers eðlis vinnan er.
2. Heilsugæslan skal gegna starfi sínu í samvinnu við aðra þjónustu í fyrirtækinu.
3. Gera skal ráðstafanir, samkvæmt lögum og venjum landsins, til að tryggja nægilega samvinnu og samræmingu milli heilsugæslu á vinnustöðum og, eftir því sem við á, við þá aðila aðra sem veita heilbrigðisþjónustu.

10. gr.

Starfsmenn heilsugæslu á vinnustað skulu í starfi sínu vera algerlega óháðir atvinnurekendum, launafólki og trúnaðarmönnum þess, þar sem þeir eru fyrir hendi, þegar þeir rækja þau hlutverk sem tilgreind eru í 5. gr.

11. gr.

Hlutaðeigandi stjórnvöld skulu ákveða hvaða kröfur skal gera um hæfni starfsmanna við heilsugæslu á vinnustöðum og fer það eftir eðli þeirra starfa sem vinna skal, svo og eftir lögum og venjum í landinu.

12. gr.

Eftirlit með heilsu launafólks, hvað varðar störf þess, skal ekki valda því tekjutapi; það á að vera ókeypis og fara fram í vinnutíma að svo miklu leyti sem því verður við komið.

13. gr.

Öllu launafólki skal gerð grein fyrir því að hvaða leyti störf þess geta verið heilsuspillandi.

14. gr.

Atvinnurekandi og starfsmenn skulu tilkynna heilsugæslu um þekkta og meinta áhættuþætti á vinnustað sem gætu haft áhrif á heilsu launafólks.

15. gr.

Heilsugæsla á vinnustað skal fá upplýsingar um veikindi starfsmanna og veikindaforföll svo að hún geti gengið úr skugga um hvort nokkurt samband sé á milli veikinda og

veikindaforfalla og nokkurra þeirra áhættuþátta á vinnustað sem gætu verið heilsuspillandi. Starfsmönnum heilsugæslu á vinnustað er ekki skylt að sannreyna ástæður veikindaforfalla að beiðni atvinnurekanda.

V. KAFLI

Almenn ákvæði.

16. gr.

Í lögum eða reglugerðum landsins skal tiltekið hvaða stjórnvöld skulu hafa eftirlit með heilsugæslu á vinnustöðum þegar henni hefur verið komið á fót, svo og að veita henni ráðgjöf.

17. gr.

Formlegar staðfestingar þessarar samþykktar skulu sendar forstjóra Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar til skrásetningar.

18. gr.

1. Samþykkt þessi skal einungis bindandi fyrir þau aðildarríki Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar sem látið hafa forstjóra skrá staðfestingar sínar.
2. Hún skal öðlast gildi tólf mánuðum eftir að staðfestingar tveggja aðildarríkja hafa verið
skráðar hjá forstjóranum.
3. Síðan gengur þessi samþykkt í gildi að því er snertir hvert aðildarríki tólf mánuðum eftir
að staðfesting þess hefur verið skráð.

19. gr.

1. Aðildarríki, sem staðfest hefur samþykkt þessa, getur sagt henni upp að liðnum tíu árum
frá fyrstu gildistöku hennar. Tilkynningu um uppsögn skal senda forstjóra Alþjóða-
vinnu-
málaskrifstofunnar til skrásetningar. Slík uppsögn öðlast ekki gildi fyrr en ár er
liðið frá skrásetningardegi hennar.
2. Hvert aðildarríki sem staðfest hefur samþykkt þessa en notfærir sér ekki innan árs frá
lokum tíu ára tímabilsins, sem um getur í fyrri tölulið, rétt þann til uppsagnar, sem
kveðið er á um í þessari grein, skal bundið af henni í annað tíu ára tímabil og síðan getur
það sagt þessari samþykkt upp að loknu hverju tíu ára tímabili í samræmi við ákvæði
þessarar greinar.

20. gr.

1. Forstjóri Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar skal tilkynna öllum aðildarríkjum Alþjóða-
vinnu-
málaskrifstofunnar skrásetningu allra staðfestinga og uppsagna sem aðildarríki
stofnunarinnar hafa sent honum.
2. Þegar forstjóri tilkynnir aðildarríkjum stofnunarinnar skrásetningu annarrar staðfest-
ingarinnar, sem honum berst, skal hann vekja athygli þeirra á hvaða dag samþykktin
öðlist gildi.

21. gr.

Forstjóri Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar skal senda aðalritara Sameinuðu þjóðanna
til skrásetningar, samkvæmt 102. gr. sáttmála Sameinuðu þjóðanna, allar upplýsingar um
staðfestingar og uppsagnir sem hann hefur skrásett í samræmi við ákvæði undanfarandi
greina.

22. gr.

Þegar stjórn Alþjóðavinnu-
málaskrifstofunnar kann að álíta það nauðsynlegt skal hún
leggja fyrir allsherjarþingið skýrslu um framkvæmd þessarar samþykktar og athuga
jafnframt hvort æskilegt sé að setja á dagskrá þingsins breytingar á henni allri eða hluta
hennar.

23. gr.

1. Ef þingið gerir nýja samþykkt sem breytir þessari samþykkt að meira eða minna leyti og sú samþykkt mælir ekki fyrir á annan veg þá skal:
 - a) staðfesting aðildarríkis á hinni nýju samþykkt **ipso jure** hafa í för með sér tafarlausa uppsögn þessarar samþykktar, hvað sem ákvæði 12. greinar hér að framan líður, ef hin nýja samþykkt öðlast gildi og þá frá þeim tíma er það gerist;
 - b) aðildarríkjum er ekki heimilt að staðfesta þessa samþykkt eftir að hin nýja samþykkt gekk í gildi.
2. Þessi samþykkt skal, hvað sem öðru líður, halda gildi sínu eins og hún er að formi til og efni hvað snertir þau aðildarríki sem hafa staðfest hana en ekki hina nýju samþykkt.

24. gr.

Hinn enski og franski texti þessarar samþykktar eru jafngildir.

Fylgiskjal III.

Tillaga nr. 170 um hagskýrslugerð um atvinnumál.

Allsherjarþing Alþjóðavinnuáskrifstofnunarinnar, sem kom saman til 71. þingsetu sinnar í Genf 7. júní 1985 eftir kvaðningu stjórnar Alþjóðavinnuáskrifstofunnar,

viðurkennir þörfina fyrir áreiðanlegar hagskýrslur um atvinnumál jafnt í iðnríkjum sem þróunarlöndum, einkum til notkunar við áætlanagerð, svo og til að unnt sé að fylgjast með félagslegum og efnahagslegum framförum og einnig vegna samskipta aðila vinnumarkaðarins,

hefur samþykkt tiltekna ábendingar um breytingar á Samþykkt um hagskýrslur um laun og vinnutíma, nr. 63 frá 1938, sem er fimmta mál á dagskrá þessa þings, og

þar sem þingið hefur ákveðið að þessar ábendingar skuli gerðar í formi tillögu sem verði viðauki við Samþykkt um hagskýrslugerð um atvinnumál, 1985, gerir þingið í dag, 25. júní 1985, eftirfarandi tillögu sem nefna má tillögu um hagskýrslugerð um atvinnumál, 1985:

I. TÖLFRÆÐILEGAR GRUNNUPPLÝSINGAR UM ATVINNUMÁL.

Skýrslur um íbúa við arðbær störf, atvinnu, atvinnuleysi og ónóga atvinnu.

1. (1) Árlega skulu teknar saman skýrslur um virka menn við atvinnustarfsemi, atvinnu, atvinnuleysi þar sem það á við og, þar sem því verður við komið, um sýnilega ónóga atvinnu.

(2) Skýrslur þessar skulu sýna flokkun eftir kynjum og, þar sem því verður við komið, aldurshópum og atvinnugreinum.

2. (1) Skýrslur um samsetningu og dreifingu virkra manna við atvinnustarfsemi skulu teknar saman eigi sjaldnar en á 10 ára fresti til þess að fullnægt sé langtímaþörfum fyrir nákvæmar athuganir og til viðmiðunar.

(2) Þessar skýrslur skulu a.m.k. flokkaðar eftir kyni, aldurshópi, atvinnustétt eða hæfnisstigi, atvinnugrein, landsvæði og stöðu (þ.e. atvinnurekandi, einyrki, launþegi, ólaunaður heimilismaður, félagi í framleiðslusamvinnufélagi).